

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

— NAROČNINA ZNAŠA —

na vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celotno leto 3 K 20, pol leta 2 K 60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. - Natisnila tiskarna konsorcijski list „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Ministerski svet.

DUNAJ 15. Ministerski svet, ki se bo bržkone višil v torek, se bo med drugim posvetoval tudi o parlamentarnih težavah pri srbski trgovinski pogodbi.

Punt na parniku.

ALEKSANDRIJA 15. Parnik „Osmania Swa“ se je s 500 turškimi armenskimi begunci povrnil semkaj. Na visokem morju je povodom delitve živeža nastal punt. Parnik strahijo redarji. Kolovodje so zaprli.

Iz Maroka.

ORAN 15. General Liautry je odpotoval proti skrajnemu jugu.

Kitajska in Anglija.

SANGAJ 15. Kitajski listi poročajo, da se hoče Anglija odpovedati večemu delu vojne odškodnine iz leta 1900.

IZ TURCIJE.

CARIGRAD 15. List „Tanin“ poroča, da je policijski minister Sami paša podal ostavko. — Včeraj se je z vojnimi ministrom vrnilo iz Tripolisa 30 prognancev s svojimi rodbinami. — Naučni minister je ukazal zapreti bivša komornika Ragi pašo in Fajk pašo. — Občinske volitve so pričele.

CARIGRAD 15. Pertev paša, eden najboljših učencev nemškega generala von der Goltza, je imenovan turškim poslanikom v Washingtonu.

Berolin 15. Danes je v Steglitzu umrl profesor Friderik Paulsen.

Pariz 15. Danes je umrl senator Aren.

Pariz 16. Lokomotiva nekega zabavnega vlaka se je pri Lovrencu razpočila. Mašinist je bil ubit, en kurjač in en sprevednik sta bila ranjena.

Barcelona 15. Policija je zaprla dva osebi, ki sta na sumu, da sta izvršili atentat na nekem parniku.

Črnovice 15. V torek je hotelo 500 kmetov občine Kransalski napraviti v gozdu barona Styrca preseke. Orožnikom se je posrečilo napraviti mir.

In še enkrat slovanski prisledniki za trgovsko in obrtno sodišče.

„Piccolo“ nadaljuje svoje dokazovanje o pretvezni nezakonitosti imenovanja slovanskih prislednikov. Čuti namreč sam, da stoji njegova argumentacija od prošlega potka na zelo šibkih nogah, in zato išče po novih argumentih. Pod naslovom „Nuovi documenti per la illegalità di una nomina“ pravi svojim ranotako vernim, kakor nerazsodnim čitateljem, da se pravica trgovske in obrtne zbornice do vpoštevanja njenih predlogov ne opira več na tisto priprosto min. naredbo, ki jo je navedel v svojem prvem članku in ki jo ministerstvo vsak čas lahko prekljuje in spreminja, temveč na sam zakon in sicer na zakon o sodni organizaciji od 27. novembra 1896, št. 217. In ta zakon, vslikla „Piccolo“, potrjuje pravico trgovskih in obrtnih zbornic do vspešnega in ne iluzoričnega sodelovanja ob imenovanju prislednikov. Povero „Piccolo“! Ali si res tako neveden, ali imaš vse svoje čitatelje za tepce?

Citirani zakon ne pove glede imenovanja prislednikov nič drugega, nego kar je bolj obširno in natančno določeno v min. naredbi,

ki jo je „Piccolo“ navedel v prvem svojem članku. Ta naredba pa, kakor smo že v prvem svojem članku dokazali, ne določuje nikjer, da je ministerstvo na predloge trgovskih zbornic vezano, in tega tudi zakon ne določuje, vsled česar je ministerstvo, kakor smo že poudarjali, ob imenovanju popolnoma slobodno.

Da se pa „Piccolo“ prepriča, da je naše mnenje pravo in da je zakonodajec sam to nameraval, navesti mu hočemo, kaj pravijo „motivi“, s katerimi je bil ta zakon svoj čas kot zakonska osnova predložen državnemu zboru. Kakor je vsem pravnikom znano, služijo ti „motivi“ v tolmačenje eventualno nejasnih ali dvojbenih zakonskih določb; saj je iz njih razvidno, kaj je hotel zakonodajalec reči. In glejte, ti „motivi“ pravijo na str. 16 ravno v razlagi k § 20. navedenemu od „Piccola“ to-le:

„Die Vorschläge sind, wie heute, lediglich gutachtliche, die das Ernennungsrecht selbst nicht binden“, to se pravi: „Predlogi (namreč: trgovske zbornice) so le mnenja, ki pravice na imenovanje (seveda: ministerstva) nikakor ne vežejo“.

Ali želi „Piccolo“ še jasnejšega dokaza, da je cela njegova gonja zopet popolnoma krivična? Ali pa bo morda hotel trdit, da je vladja že tistikrat hotela protežirati Slovence, ko je državnemu zboru predložila omenjeno zakonsko osnovo z navedenimi „motivi“?

Tudi „Piccolo“ mora enkrat priti do prepričanja, da pravica zmaguje in mora zmagati, tudi če kliče vse svoje rabulistične juriste na pomoč.

Pismo iz Prage.

IV.

Malo je mest v Evropi, ki bi mogla v krasoti tekmovali s položajem Prage. Znameniti potovalci, glasoviti evropski učenjaki obiskujejo Prago ter so očarani nad nje slikovitostjo. Biserem Češke jo nazivajo; njeno krasoto primerjajo s krasoto Neapolja, Carigrada in Lisabone.

Stojite li na višinah Petřina, leži pred vami Praga, kakor na dlani. A edino za to aliko mesta z vrha Petřina je vredno posetiti Prago.

V notranjosti mesta, v svojem starem delu že ne upliva Praga tako očarujoče. Ni v njej onega paradnega leska, s katerim se ponajajo evropska velkomesta. To ni Petrograd, Berlin, Pariz, Milano, Kodanj. To so mesta aristokratska, okrašena in naličene krasotice. Praga v tem oziru spominja najbolj na norveško prestolnico — Kristijanijo. Ravno tako ima Kristijanija v primeru z drugimi mesti prostejši izgled, skromnejši, demokratičnejši.

V Pragi ni ulic z vrstami palač. Ni križčice se lesketajočih trgovin, ni ošabnosti prekipujočega občinstva. Ni prelestnih, luksurijskih ekipaž.

Zvečer v Pragi življenje umira zgodaj. Gledišča končajo ob desetih, in najglavnejše ulice Ferdinandova in Příkopy so že puste. V tej dobi je življenje v Petrogradu, Parizu, Milanu v polnem tiru in se pretvaga čez polnoč. Mesto že spi. Edino v kavarnah in gostilnah se še svetli. Za to zjutraj ob sedmih, ko druga evropska velomesta še prespavajo po nočnem ranjanju, v Pragi življenje že kipi. Vi prve dni v Pragi občutite, da je Praga — delavka, resna in neumorna, kateri ni po-

treba ni prešernih trgovin, niti komfortnih ekipaž.

V Pragi, kakor po vsem Češkem, ni nobenega hazardnega, blaznega denarja. Tu so stotinke in krone in tisoči in milijoni novega dela. Vsak pozna njih ceno in jih shranjuje. Vsak živi ekonomično; ako hočete i skromno. Svoje zadeve rešujejo v kavarnah. Tudi prijatelji se tam sestajajo. Doma sprejemajo goate, izjemoma pri slavnostnih prilikah. A tu je treba priti zgodaj tako k 8. uri in ob 10. uri domov. Dalje ostati bilo bi netakno: gostitelj gre ob enajstih spat. Zato je kavaren in gostilen v Pragi obilica. A povsod je po večini stalno občinstvo. V eni kavarni se srečate s prišedšimi Slovani, v drugo zahajajo učenjaki, profesorji, prijatelji. Tam zopet umetniki, žurnalisti. Tukaj studenti te ali druge skupine. V drugi zopet trgovci. Razmere so povsod demokratične, niti sledu po kakšni afektovanosti, družabnem partikularizmu.

„Pojdemo k Fleku?“ zovejo me zvečer.

„Kaj je to?“ vprašam.

„Stara praška pivovarna v Křemencovi ulici.“

Šli smo. Cela vrsta prostorov in vrt na dvorišču. Prostori in vrt so polni. Moj prijatelj, Čeh, zastavlja me pri vrodu in opozarja: „Glejte kakšni tipi!“

Za mizo sedi kakšnih deset Gorkovskih figur.

„A tam, s znanimi damami sedi znani vam poslanec in žurnalist“ pokazuje mi moj prijatelj.

Dalje smo videli učenjaka — kemika, pisatelja, profesorje. Tam mi zopet pokazuje umetnika, opernega pevca, na tretjem mestu — pisatelja javnega delavca. Med njimi so cele rodbine, krožki znancev, člani veletržci in mestni služabniki.

O kakšnem morju piva ni sledu. Dve, tri čase črnega piva, to je vsa pijača.

Ko smo sedeli pri Fleku se je zbiralo v Matične pušice. Za „osrednjo sloško Matico“. V Avstriji Slovanom ni možno zanašati se na nemško vladu. Svojo lepšo bodočnost si moramo pridobivati s samopomočjo; zato je med Čehi, nesočimi na svojih ramah vso težo kulturnega boja z Nemci, neobičajno razvita čimorodost in samopomoč. Vsak Čeh je prevzet zavesti, da vsebne narodne potrebe so tudi njegove skrbi.

Druga slava in ponos češkega naroda je Narodno gledališče. I ono je vzniklo z darov, narodnimi zbirkami. Zbiralo se je po vsem Češkem. Ko je bilo gledališče gotovo, je pogorelo. Takrat so vsi češki listi izšli v žalni obliki s črnim okvirjem in razpisali so nove zbirke. Darovali je vse. Neimtetne žene so darovale perilo, svoje dote, da z nekoliko forinti prispevajo za narodno stvar. Gledališče je bilo znova postavljeno in umetniški izgotovljeni opona znazornjuje ta moment — narodno požrtvovalnost.

Hrvatska.

Na cesarjev rojstni dan brez zastav.

Kakor poročajo hrv. listi, je varaždinski veliki župan Jelačić vzlic odredbi bana Raucha prepovedal, da se na cesarjev rojstni dan izvešajo kakoršnekolik zastave, torej ne madjarske ne hrvatske, da se tako prepreči eventualne nemire.

Novi madjarski uradniki.

Ogrsko ministerstvo za poljedelstvo je vnočič imenovalo tri Madjare gozdarskimi uradniki na Hrvatakem.

bim jo bolj ko nekda,“ je izjavil nepoboljšljivi mladenič.

„Verujte mi,“ sem rekel, „da je za Vas sreča, da ste tako napravili. Vi in tudi gospodična Moore bodeta to pozneje še izprevidela.“

„Modro govorite, prijatelji, a modrost še ni vse,“ je odvrnil knez. „Tukaj,“ in udaril se je na prsa, „mi nekaj prav, da ne bo tako končalo, kakor mislite Vi. A jaz nisem danes nikakšen vesel družabnik, hotel sem samo, da zveste konec pesmi... Zdaj pa me morate prepustiti moji lastni neljubeznosti. A rivederla!“

Smeja sem se poslovlil in mislil sem, da ga kmalu zopet vidim. A ni prišlo, kakor sem pričakoval.

IV.

Nekaj dni pred svojjo poroko se je pripejal Saroni pred veliko elegantno hišo v South Kensingtonu. Vstopil je in strežaj ga je povel v salon.

Potem ko je hodil nekaj minut nestrpno gor in dol, se je prikazala mlada dama, mu podala roko, ki je počivala nekaj časa v njegovi in se usleda nato v gugalnik poleg velikanske porcelanaste vaze, polne najkrajnejših cvetlic.

„Prišli ste preje nego sem Vas pričako-

Branitelji zaprtih Srbov.

Hrvatski listi poročajo, da so se doslej prijavili kakor branitelji zaprtih Srbov: dr. Dušan Popović, dr. Edmund Lukinić, dr. Hinko Hinković, dr. Bogdan Stojanović, dr. Božo Vinković in dr. Pero Magdić. Med branitelji so zastopani Srbi in Hrvati!

Ogrska.

Volilna reforma na Ogrskem.

Štiridesetomaška levica, sestavljena iz secesionistov stranke neodvisnosti, se že pripravlja za jesensko kampanjo v državnem zboru. Zaprečiti nameravajo veliko akcijo proti volilni reformi, kakor jo snuje vlada in protestirati proti uvedanju pluralnega sistema. Akcija prične z manifestom na narod, v katerem se bo od javnega mnenja zahtevalo, naj zavzame stališče proti pluralni volilni pravici in proti rekrutnemu kontingentu. Nadalje hočejo poslanci 48-maške levice v proglasu naštetati vse državnopravne pogrške, ki jih je storila sedanja vlada.

Rusija.

Sprememba v vojnem ministerstvu.

Iz Petrograda javljajo, da v kratkem odstopi vojni minister. Kakor kandidata za to mesto se imenujeta kronštadski guverner Ivanov in moskovski guverner Hirschelmann.

Šest smrtnih obsodb.

Berolinska „Voss. Zeitung“ poroča iz Varšave, da je vojno sodišče v četrtek obsodilo šest oseb na smrt.

Izvolci v Avstriji.

Kakor poročajo iz Petrograda, odpotuje minister za unanje stvari Izvolci v sredo v Avstrijo.

Ruske vojaške vaje.

Iz Petrograda poročajo: Pri Kronštadtu in Revelu so pričele velike pomorske vaje. Ob enem se vršijo pod carjevim poveljstvom velike vojaške vaje na kopnem.

Židovsko vprašanje v Rusiji.

Ministerski predsednik Stolipin je angleškemu časnika Steadu izjavil, da ni možno podeliti Židom v Rusiji olajšav, ker bi to izzvalo preganjanje Židov in pogrome. Plemenska in verska mržnja ter gospodarski antagonizmi v Rusiji so tako močni, da onemogočajo vsako akcijo Židom v prilog. Vseled te izjave se sodi, da se odklonijo predlogi, ki bi se imeli staviti v dumi za ureditev židovskega vprašanja.

Železniški načrti Rusije.

Ruska vlada se bavi z vprašanjem, da izgradi med sibirskimi in srednjeazijskimi železnicami spojne proge. V prvem redu bi se imela zgraditi proga med Taškedom in Vernom.

Drobne politične vesti.

— Važni zgodovinski dokumenti. Iz Budimpešte javljajo: Branko Milić, ki je bil med zarotniki proti kralju Aleksandru in kraljici Dragi, je izročil ogrskemu narodnemu muzeju 55 spisov, dokumentov in klisejev, toda pod pogojem, da se jih obelodani še le po smrti kralja Petra. Te listine prikazujejo baje borbo kralja Petra za srbsko prestolce.

Letošnje italijanske vojaške vaje se bodo vršile med mejo Trentina in Adižo in sicer v pokrajinah Verona in Vicenza. Vaj se vdeleži 15.000 mož, ki so v

vala,“ je rekla. „Ne dogaja se rado, da bi prihajali tako zgodaj.“

Dasi so bile njene poteze lepe, vsled pomankanja inteligentnosti niso napravljale posebnega vtisa. Imela je navado vleči kvišku obrvi in povešati spodnjo ustnico, kakor razvajan, svojeglav otrok. Njena postava je imela fine oblike, preje vitke nego polne, in njene kretnje so bile graciozne. Obleka je bila iz dragocenega blaga in izdajala je na prvi pogled krojaca umetnika prve vrste; podajala se ji je izborna.

„Ali Vam je prav, da me vidite tako rano tukaj?“ je vprašal Saroni, ki je stal pred njo, eno roko položeno na vazo.

„Kako čudno vprašanje stavite do deklice, ki bo prihodnji teden Vaša žena,“ je odvrnila in namrdnila ustnice. „Česa pričakujete od mene? Vi ste prvi mož, ki ga poznam, in predno se Vam za vedno izročim, bi Vas rada nekoliko bliže spoznala... V samostanu je bil vsakdo dober z menoj in mi ustrezal, a ne vem še, ako bodete Vi istovaki... ne vem, dali me bodete osrečevali. Mama mi je skoro tuja; ona je tudi tako boleha... nikamor me ne more peljati, da bi se kaj zabavala... Zdaj sem že šest mesecev v Londonu in videla nisem drugega ko Vas. Včasih se Vas bojim.“ (Dalje.)

PODLISTEK.

6

Pridigarjeva hči.

Kriminalna povest.

Spisal JULIAN HAWTHORNE.

Kakor starejši in bolj izkušen človek sem mu naredil pridigo in mu začel kazati stvari v pravi luči — kakor se je zdelo, ne brez uspeha. Srečoval sem mu tudi, naj gospodični Moore odkrito in pošteno razloži svoj položaj, ona se potem gotovo udá v nezogbno... A glede na to točko je bil trdovratno nasprotnega mnenja. Dokler se je dalo kakó ogniti, ni storil nikdar ničesar, kar mu je bilo neprijetno. Ko sem se slednjič poslovil od njega, sem bil pravzaprav jako v skrbeh, kaj se bo iz vsega tega nadalje razvilo...

Obiskal sem ga večkrat po tem razgovoru, a dobil ga nisem žal nikdar doma. Nekoga dne pa sem ga srečal ravno, ko je prihajal iz svojega kluba, in na njegovo povabilo sem ga spremil na njegovo stanovanje.

Ko sva vstopila, je po svoji navadi vrgel s sebe klobuk in suknjič in se zleknil po dolgem na preprogi pred kaminom. Izgledal je jako potrto.

„Kaj je novega, odkar sva se zadnji-krat videla?“ sem vprašal jaz dobre volje.

„Ona vé vse,“ je odvrnil Saroni, ne da bi dvignil oči od preproge.

„Gospodična Moore?“

Pokimal je.

„Veseli me, da ste ji povedali. Kako je sprejela?“

„Pisal sem ji,“ je odgeveril, „in dobil sem tisti-le zavitek.“ Pokazal je na majhen zavitek v belem papirju, čigar naslov je bil pisan od ženske roke. Bil je že odprt in zopet zložen skupaj.

„Darila, katera ste ji dali?“ sem vprašal. Pogledal me je, ne da bi govoril. „Ali ni nič odpisala?“ sem dostavil.

„To je bilo vse!“ je odvrnil tako žalostno, da se mi je zasmil. „Ko bi me sovražila, ne bi mogla napraviti drugače.“

„Ko bi Vas le hotela sovražiti, to bi bilo najbolje. Bilo bi znamenje, da bo prebolela in Vas pozabila, še predno jo bodete Vi.“

„A jaz nočem, da bi me pozabila; lju-

posadki v Veroni in Padovi. Vojaške vaje prične dne 27. avgusta.

Amnestija. Danajski „Zeit“ javlja, da se cesarjev čin pomilostitve, s katerim se podeljuje amnestija osebam, ki so obsojene od civilnih sodišč, razglasi že 17. t. m. V začetku se je mislilo, da bo amnestija podeljena še le 1. decembra. Pod amnestijo spadajo vsi, ki so zakrivali razžaljenje velečastnosti ali razžaljenje katerega člana cesarske hiše. Razun tega bodo pomilostene tudi osebe, ki so se v zaporu lepo vedle, in so njihovi delikti take narave, da zaslužijo pomilostitve. To poslednje velja, ako so kaznjenci odslužili že tri četrtine, in v pojedinih slučajih tudi polovico kazni.

Italijanska narodna zastava v Vatikanu. Iz Rima javljajo, da je papež Pij X. razveljavil odredbo papežev Pija IX. in Leona XIII., s katero je bila italijanska narodna zastava v Vatikanu prepovedana. Sedaj je Pij X. odredil, da se sme italijansko narodno zastavo razviti toliko v papeževi rezidenči, kolikor tudi po rimskih cerkvah. Italijansko zastavo razvijajo prvič v Vatikanu povodom telovadne veselice, ki se bi vršila v navzočnosti papeževi na velikem travniku vatikanskih vrtov.

Špicbergen. Norveški listi poročajo, da bo norveška vlada pozvala evropske vele-vlasti, naj bi se sklicala mednarodna konferenca, ki naj določi, da ostane Špicbergen pod mednarodno kontrolo. Špicbergen naj ostane nevtralna dežela in naj služi kakor oporišče raziskovalcem severnega tečaja različnih kulturnih držav.

Japonska in Kitajska. Japonski listi poročajo, da se je nova japonska vlada pričela z Anglijo in Rusijo pogajati o novi pogodbi za oseguranje miru na Kitajskem. Pri tem vodi japonsko vlado želja, da omeji vojaške izdatke in da zamore urediti svoje slabe finance. Od službene strani pa to vest dementujejo. Dejstvo je pa, da se odnosi med Kitajsko in Japonsko boljajo in da želi Japonska živeti v miru s Kitajsko.

Dnevne vesti.

Današnja velelaška manifestacija. Prihod 800 milanskih zadrugarjev v Trst hočejo zlorabljati laški sovinitzi za vzporeditev veleitalijanske komedije, s katero naj se dokaže svetu, da v Trstu ni mesta za Neitalijane. S fafarami, godbo in razvitimi zastavami popeljuje goste „regnicole“ po tržaških ulicah, da dokažejo, da je Trst izključno italijanski in sicer irredentistično italijanski. Osem dni po nedeljskih dogodkih je ta namen preočivid: danes ima biti apoteoza klica: tuori i barbari!

„Giovine Trieste“ ali, po domače rečeno, prismojena irredentistična mularija, ki je metala svoj smrad na Slovence, pozivlja „cittadinanzo“, naj se navdušeno priključi sprejem regnikolskih gostov.

Mi, kakor rečeno, spoštujemo tuje goste, naj prihajajo od koderkoli, ali moramo protestirati proti napihovanju njihovega izleta v tako veleitalijansko in protislovensko manifestacijo.

Mi smo že rekli, da ne iščemo nizkotnega maščevanja za nedeljske harlekinade in za banditsko pisanje laškega novinstva, ali ne dovolimo, da se nas kakorkoli žali.

Socijalisti so tudi spoznali, da se hoče prihod regnikolov zlorabljati v irredentistične namene, in protestirajo proti monopolu, ki si ga prisvaja irredenta za pogostovanje gostov. Zato pojdejo sami s svojo fantaro in svojo zastavo — kakor nepovabljeni gostje — na sprejem milanskih zadrugarjev.

Kako bo irredenta sprejela socijaliste, nam je vseeno. Dolžnost naša pa je, da ne dopuščamo, da se žali naša narodnost.

In da je policija pokazala svojo dvojno mero s tem, da je Italijanom dovolila to, kar je pred osmimi dnevi prepovedala Slovincem, o tem bo še govora. Ali danes je dolžnost Slovincem, da pokažejo, da stojijo jako višje nad irredentističnimi banditi. Kljub vsem žalitvam Slovinci ne bodo provocirali, ker so svobodoljubni. Ali ravno imenom svobode ne smemo dopustiti, da se nas žali. Ako se bo današnja slavnost razvila v to, kar namerava irredenta, potem bomo na žalitev dostojno sicer, ali energično odgovorili.

Slovinci vedo, kaj je njih dolžnost!

„Slovenčeva“ perfidija in neumnost. Banditska pisava tukajšnjih irredentističnih listov proti slovenski manifestaciji minole nedelje je našla navdušenega posnemalca v „Slovincu“. Da si se mora isti kakor navidezno slovenski list držati v gotovih mejah in zato obojati protikulturne čine laške fakinaže, vendar tupa-tam sikne vmes svoj strup na osvoje tržaške Slovence.

Tako tudi v petkovi številki. V nekem „drobižu“ o tržaški nedeljski slavnosti prinaša „Slovenec“ kakor prvo in zato najbolj karakteristično zanimivost sledečo notico: „Uradno so šli na slavnosti obletnice ustanovitve takozvane (!) „Narodno-delavske organizacije“ pri jutranjem sprevodu okoli dva tisoč vdeležencev, v popoldanskem sprevodu pa 5 do 6 tisoč. Na slavnostnem prostoru v Rojanu izpili so samo piva 15 hektolitrov.“

In cauda venenum. 15 hl. piva! Evo vam te tržaške Slovence. To so kapitalni pijanci. N. D. O. povspekuje pijanstvo. To je še hujske, ko na kranjskih shodih S. L. S.,

ko se vendar glede pijače ne gleda tako natančno. 15 hl. piva! Pijanci! — Tako ali enako je čitati iz te zlobne notičice in tako si bodo tudi mislili čitatelji „Slovenčevi“, ki imajo svoje možgane le radi lepšega.

Ali „Slovenec“ se je grozno uredil. On je kakor Balaam, ki je šel, da bi proklel, a mesto tega je blagoslovil. Dokazati je hotel, da so tržaški Slovinci priredili v nedeljo orgije alkoholizma, a mesto tega je nehoté dokazal, da bi bil največji abstinencder zadovoljen s zmernostjo tržaških Slovincem na nedeljskem veseljem prostoru.

„Slovenec“ sam pravi, da je uradna statistika našela 5 do 6 tisoč ljudi na nedeljskem sprevodu izpred Narodnega doma na rojanski slavnostni prostor. Mi vemo, da jih je bilo več, — ali recimo, da jih je bilo le toliko. Ti ljudje, prišedši na slavnostni prostor, so torej po „Slovincu“ slavili take orgije alkoholizma, da so popili samo piva 15 hl. Če bi pa pri „Slovincu“ znali dividirati ali bi vsaj domnevali, da poznajo njih čitatelji to matematično operacijo iz prvih ljudskih šol, potem bi bili vendar premislili, da 1500 litrov deljeno po 6000 oseb daje 0,25 litra, torej četrt litra razmerno za vsako osebo. Eno malo pivo pa si smemo na veseljem prostoru menda že privoščiti zlasti ob teh pasjih dneh.

Tako je hotel torej „Slovenec“ v svoji neskončni perfidiji očrtniti nas pred svetom, da si tudi brez gornjega matematičnega dokaza je znan, s kako zmernostjo so se vsi odlikovali na nedeljski slavnosti, z zmernostjo, ki bi bila lahko za vzgled Slovenčevcem, ko prirejajo razne „izobraževalne“ shode po deželi.

Ali vrezal se je in postal smešen pred vsemi pametnimi ljudmi, ki niso analfabeti.

Novi volilni zakon za deželni zbor istrski. Pod tem naslovom je izšla v založbi tiskarne Laginja & dr. v Puli zanimiva in veleakutna brošura, ki poljudno pojašnjuje novi volilni red za istrski deželni zbor. Tekstu ste priloženi dve jako čedno izgotovljeni karti v barvah o razdelitvi volilnih okrajev v kmetijski in splošni kuriji.

Ozirom na približajoče se istrske volitve je brošura neobhodno potrebno navodilo za vse činitele, ki imajo opravka pri volitvah, kako tudi sploh za vse, ki se intenzivneje zanimajo za javno politično življenje.

Brošuro, ki stane le 1 K, je dobiti pri založniku. V Trstu tudi pri državnemu poslanec, prof. Mandiću. Obrniti se je nanj pisмено ali ustmeno.

Kontrolni shodi se po odredbi vojnega ministra tudi leto ne bodo vršile. Glavni razpusti pa se vrše kakor navadno.

Josip Godina Vrdejski pripoveduje v svojih spisih, da je stala pred cerkvijo sv. Justa na istem mestu trga, kjer stojijo danes tržaški grb, iz kamena sklesan, v podobi buče s helebarde, ogromna košata lipa s takim obsegom, da je ne bi mogla 2 moža objeti. Pokrivala je ves široki trg in še del ulice Cattedrale. Dr. Kandler pa noče priznati, da je to bila lipa (dasi je on še lahko vidi), vendar pripozna njeno razsežnost, a pravi, da je to bila — codogno (kutna!). Človek bi lga res kar s kutno namazal tega mažaka, ki je dobil celo križec za svojo — zgodovinarjo. Pa umni naš Godina o takoj posveti pod nos temu italijanskemu dr. Skazi. Zakaj noče Kandler nič vedeti o lipi? Ker je lipa naše sveto slovensko drevo. Zato so se pod njo stari Slovani v svečanostnih trenutkih zbirali: da se pomenijo o važnih zadevah, da prireajo tam veselice, kakor je deloma še dandanes ponekod po slovenskih deželah, n. pr. v krasni zilski dolini na Koroškem. Ako ni morda popolnoma gotovo, mogoče je vendar in verjetno, da so si bili ravno tudi to lipo nekdanji tukajšnji Slovani po svoji znani šegi pred cerkev Sv. Justa vsadili, kakor so si vsadili tisto staro, ki jo še vidimo pred (staro) cerkvico Sv. Ivana v Vrdeh.

Lepo je posvetil naš mož italijanskemu fanatiku. Tako pa je tudi doprinesel lep dokaz o pravadnini slovenskega življa v Trstu sin naše lepe tržaške zemlje — Josip Godina. Mi ček.

Novo dopisnice. Povodom praznovanja šestdesetega leta vladanja cesarjevega izdajo se jubilejne dopisnice, ki pridejo v promet z 18. avgustom 1908. Jubilejne dopisnice izdajo se v dveh vrstah, od katerih je določena jedna za splošni promet, medtem ko je namenjena druga samo okraju praške jubilejne zastave (okoliš praške trgovske in obrtne zbornice). — Jedna stran dopisnice nosi v bakrotisku in temnozlati barvi podoba cesarjevo iz leta 1908. Na desni in levi strani podobe so slike dunajskega cesarskega dvorca in grada Schönbrunn, oziroma na dopisnicah, namenjenih praški jubilejni razstavi, slike grada Karlov-Tyn in Hradšina v Pragi. Prostor v štirih kotih imajo okraske z motivi iz avstrijskega grba. V šestkotnih vinjetah se nahajajo na obeh straneh spodnjega dela letne številke 1848 in 1908, na zgornjem robu pa v jednaki vinjetah jedna lovorova vejica. Temelj slike obstoji iz jedne pisane vrste z besedilom „Franciscus Josephus I. D. G. Imp. Austr. Rex Boh. Gal. Ill. etc. et Apost. Rex Hung.“

Za vtisnjeno 5 vinarско znamko na drugi strani dopisnice se je uporabila slika 30 stot. znamke sedanje emisije pisemskih znamk s podobo cesarjevo iz leta 1848. Na dopisnicah ki so namenjene splošnemu prometu, nahaja se vrednostno znamenje v desnem zgornjem

kotu, na levi strani pa napis: „Jubilejna dopisnica“; jezikovna oprema teh dopisnic odgovarja oni navadnih dopisnic. Druge dopisnice imajo vrednostno znamenje v sredini zgornjega roba in na desni in levi strani napis: „Jubilejna razstava v Pragi 1908, dopisnica“ v češkem in nemškem jeziku. Tisk na tej strani je napravljen potom knjigotiska in sicer v zeleni barvi.

Načrt za dopisnice napravil je profesor Koloman Moser, vrezal pa je podobe in slike bakrorez Ferdinand Schiruboch.

Za podobo iz leta 1908 služil je fotografirani posnetek, katerega je pod vodstvom profesorja William Unger izvršila dvorna in državna tiskarna.

Izdaja jubilejnih dopisnic znaša 15 st. za komad. Zamenjava takih dopisnic ni dovoljena.

Nov predsednik „Lloyda“. N. Freie Presse poroča, da bo teh dni grof Karol Stürgkh imenovan predsednikom avstrijskega Lloydja.

Luksus-vlak Berolin-Trst. Berolinski „Berliner-Kurier“ javlja, da se s 1. majem 1909 uvede luksus-vlak Berolin-Trst, ki bo vozil preko Draždan, Tešina, Prage, Brudjejevic, Linca, Selzthala in potem na novi alpski pregi. Vlak bo odhajal iz Berolina ob 9. uri 50 min. jutraj in bo prihajal v Trst ob 9. uri 20 min. naslednjega dne. Vlak bo brzkone odhajal iz Berolina ob sredih in bo prihajal v Trst ob četrtkih radi paroplovne zveze z Aleksandrijo.

Avstrijska eskadra v naši luki. Včeraj ob 9. zjutraj je priplula in se zasedla v luki močna avstrijska eskadra in to — kakor običajno vsako leto — radi proslave cesarjevega goda dne 18. t. m.

Prihod eskadre ni bil včeraj pričakovani; mislilo se je, da pripluje še le danes popoldne ali jutri zjutraj.

Eskadra obstoja iz 24 enot, in sicer iz oklopničar: Nadvojvoda Karl (admiralska ladija), Nadvojvoda Ferdinand Maks in Nadvojvoda Friderik; nadalje je križarjev ozir. obrežno obrambenih ladij: Sv. Jurij, Monarh, Wien in Budapest; slednjič iz jahte Pelikan in 16 torpedovk.

Ob 6. popoldne sta še pripluli bojna ladija „Karl VI.“ in lovec torpedovk „Magnet“, tako da šteje eskadra pred Trstom skupaj 26 enot, in sicer 10 vojnih ladij in 16 torpedovk.

Po cesarjevem godu odpluje eskadra na dalmatinske vaje.

Nova vrsta cigaret in smodek. Z jutranjim dnevem se začne prodajati nova vrsta cigaret „Kaiser“ in „Coronas“ ter smodka t. j. neje vrste „Coronas“ cigareta „Kaiser“ po 10 komad 4 stot., „Coronas“ 12 stot., smodka „Coronas“ komad 70 stot.

Tržaška mala kronika.

Vreme. Včeraj zjutraj na vse zgodaj je začelo deževati in lilo je naprej ves dan kakor iz škafa. Razun kratkih predsedkov je padala ves dan in vso noč ploha, kar še nismo doživeli v tem letnem času. Pri tem je nebeška muzika spremljala prav energično to povenjen. Pritoževali smo se radi suše, sedaj pa poginemo od same vode. Tudi temperatura je jako padla; prikazali so se že površniki po ulicah.

Pretep in ranjenje v Dolini. Predsinočnjem je delavec Placido Morelli, star 23 let, „regnicolo“ iz Romanje, vslužben v dolinski opekarni (kjer pa že niso ti „regnicoli“?), kvartal v neki dolinski krčmi z nekaterimi svojimi rejaki in s par domačini. Med igro je naenkrat — zdi se, da je Morelli sleparil pri igri — nastal hud prepri med kvartopirci in potem pravcat pretep, pri katerem je bil Morelli ranjen s krivcem na desni roki. Rana je težka, 12 cm dolga. Ranjenca so prepeljali v tržaško bolnišnico.

Pozor na deco! Valerija Mrak, stara 2 leti, stanujoča pri Sv. Ivanu št. 488 je padla z neke ograje in dobila urezno rano na levih sencih, urezne rane in bunke z otekljinami na obeh ušesih, licu in nozdrvih. Zdravniška postaja je letila ponegrečno punčko, na kar so jo sprejeli v bolnišnico.

Salvino Pezzi, star 5 let, stanujoč v ul. Rossetti št. 896 je igral na oknu svojega stanovanja. Zgubivši ravnotežje je padel z višočine treh metrov v spodnje dvorišče. Pretresli so se mu možgani in dobil brzkone tudi notranje poškodbe. Z ambulančnim vozom zdravniške postaje so ga prepeljali v bolnišnico.

Nasični gost. Evgen Stančič, 46-leten težak iz Trsta, je bil včeraj popoldne aretiran na zahtevo krčmarja v ul. Valdirivo št. 40. Isti ga je namreč zapodil iz krčme, ker je razgrajal, a gost se je kmalu povrnil s kamnom, zavrtim v ruto, gotovo ne s lepim namenom. Krčmar je poklical redarja, ki je nasilneža spravil na policijo. Tu je nadalje razsajal in je celo razžalil uradnika in redarja. Spravili so ga pod ključ.

Loterijske številke izžrebane dne 14. avgusta 1907:

Trat 65, 75, 86, 19, 23.

Linc 28, 60, 90, 65, 38.

Koledar in vreme. — Danes: 10. ned. po Bink. Rok sp. — Jutri: Liberat op. Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 27° Cels.

— Vreme včeraj: deževno.

Društvene vesti.

„Lopa Vida“ dne 23. avgusta! Tam-buraški odsek „Kola“ vprizori na splošno

zahtevo gori omenjeno dr. Vošnjakovo dramo s petjem v 5 dejanjih. Toliko raznanje slav. občinstvu.

„Legionarji“ „Čitalnica“ pri sv. Jakobu uprizori danes na vrtu „Kons. društva“ pri sv. Jakobu to krasno nar. igro s petjem v 4 dejanjih. Ni nam treba opisovati krasote te igre, ker je radi pretresujočih prizorov, krasnih pevskih zborov in zdravega humorja povsod žela velik uspeh. Kar ima „Čitalnica“ velikih stroškov s to vzporeditvijo, nadeja se obilne vdeležbe. Sodeluje iz prijaznosti g. Potrato član „Trž. slov. gledal“. Svira društveni orkester. Začetek točno ob 6. uri pop. Ustopnina 50 stot. Sedeži I. vrste 50 stot. II. vrste 30 stot.

Voditeljski zbor „Tržaškega Sokola“ naznanja, da se udeleži izleta „Goriškega“ in „Solkanskega Sokola“ v Ajdovščino dne 8. septembra t. l. Nastopi se s prostimi vajami za izlet srbskega Sokolstva l. 1909 v Belemgradu in z eno vrsto na drugu in bradlji. Pozivljajo se torej vsi bratje telovadci, ki se mislijo udeležiti tega izleta, da pridejo k sr. Ivanu, kjer se za sedaj telovadi, da se nauče prostih vaj. Telovadba je, kakor do sedaj, ob pondeljkih, sredah in petkih od 8 in pol do 10 ure zvečer. Upamo, da se odzovejo vsi, tako da nas bo častno število.

Na zdar! Voditeljski zbor „Tržaškega Sokola“.

Vesti iz Goriške.

Pridelek žita 1907. na Goriškem. Pšenice se je pridelalo na 45.461 obdelovanih hektarjev 75.332 kvintalov, od teh 56.397 v nižini. Rži na 769 ha 6685 q; ječmena na 2091 ha, od teh 1040 na Krasu; 18.8091 q; ovsu na 1872 ha, od katerih 1384 v nižini; 17.414 q; turšice na površini 17.188 ha, od teh 12.016 v nižini; 17.414 q; od katerih 13.306 v nižini; turšice (druga žetev) na — 2009 ha 10.295 q; od teh 9092 q; v nižini. Pozna turšica se na planinah ne seje; na planinskem predgorju le na 4 ha; v Brdih na 152 ha in na Krasu na 128 ha; prva ajda se prideluje le na 77 ha v vsej deželi, od teh 33 ha na planinskem predgorju; pridelka je bilo 734 hl, od teh 259 v nižini. Druga ajda se prideluje na 2597 ha; pridelka je bilo — 22.424 hl, od teh 15.970 na Krasu. Graha se je pridelalo na 229 ha 7086 hl, od katerih 4429 v nižini; fižola na površini 2429 ha, od teh 1055 na Krasu, 15.124 hl, na Krasu 6627 hl.

Vesti iz Istre.

Kozina, 14. avg. K sodelovanju na veselici, ki jo priredi pevsko in bralno društvo „Venec“ v proslavo desetletnice dne 30. t. l. odzvali so se dosedaj: dramatski skup „Istra“ iz Kopra z veselo enodejanko s petjem; „Brinjevec“, in „Prostovoljno gasilno društvo“ iz Materije z mešanim zborom. Za več okolišnih društev tudi čujemo, da so sklenila sodelovati, samo da oficijelnih naznovil še nimamo. Prosimo torej ostala slavna društva, katerim so bila razposlana vabila, naj nam soudeležbo naznanijo vsaj do 20. t. Radi nad vse ugodnih komunikacij, ki jih ima Kozina, nadejamo se, da se nam še marsikatero odzove. Odbor pevskega in bralnega društva „Venec“.

Vesti iz Kranjske.

Postonjska jama je letos izredno dobro obiskovana. Vsak dan dojde obilo tujcev, da si ogledajo to krasoto slovenske domovine.

Vinska kupčija na Vipavskem. V minulem mesecu se je iz Vipavskega izvzilo zdato množino vina in so se vsled tega pričele cene vinu višati. Zadnji čas se izvaja mnogo vina na Gorenje Štajersko in Solnograško.

Davčna moč Nemcev na Kranjskem. — „Slov. Branik“ poroča: Iz uradne statistike je razvidno, da so plačali l. 1904. Nemci od 3.843.256 kron vseh direktnih davkov le 107.406 K, torej komaj 3%, od indirektnih davkov 9.110.380 K pa tudi komaj 3%, tako, da ne plačajo Nemci na Kranjskem niti pol milijona, Slovenci pa okoli 12 milijonov kron davkov. Če pa primerjamo pravice, ki jih uživata obe narodnosti na Kranjskem na podlagi teh dolžnosti, pridemo do podatkov, ki so naravnost strahotilni za nas in se dajo razložiti le z veliko potrpežljivostjo našega naroda.

Vesti iz Štajerske.

Obrtniško branilnico in posejilnico nameravajo ustanoviti mariborski Nemci.

Cene živin so se po Štajerskem znatno zboljšale.

Samomor. Vrtnar grofa Schönborna v Slivnici pod Mariborom Kollmann je nabasal lovsko puško z vodo ter se ustrelil pod brado v glavo, katero je strel popolnoma raztrgal.

80. rojstni dan je slavila mati ministrskega predsednika baronica Beck minoli četrtek na gradu Plevni pri Zalcu. O tej priliki sta baronici priredili žalska požarna bramba in pevsko društvo „Edinost“ podoknico. Mešani pevski zbor je zapel štiri zборе. Med posameznimi pevskimi točkami je pa svirala godba. Baron Beck in njegova mati, slavljenka, sta se pevcem in gasilcem ginjeno zahvaljevala.

Demokratizirajmo naše življenje!

I.

Moral sem pisati neki osebi list. Začel sem naslov: „Veleodlični gospod“, — predelal sem in nadomestil: „Velečislani gospod“ — in zopet sem prečrtal in sedaj napisal tretji in definitivni zavitek: „Gospod X. Y. v Z.“ Pripovedujem to zato, ker mi je vsinila pri tem misel, kako smo malenkostni. Ni to nič novega, ali je resnica, ki bi jo trebalo popraviti.

Vse naše življenje je utopljeno v formah, s katerimi ne moremo dospeti k naravnemu občevarstvu, k jedru življenja. Smo deca, ki jej lupine in pozlatice nenavadno impo- nujejo.

Smo demokrati, a naše vedenje je ne-demokratično. Priznavamo v teoriji enakost vseh občanov, ali v praksi smo si razvrstili svoj poklic v gospoda šefa, ravnatelja itd.

Američani se nazivajo vsi „you“ (vi) od šolarja do gospoda prezidenta, pripisujejo k temu g. X, gospa X, gospica X. Vrlo presenetli Američani pa tudi Angleži ko pride k nam in sliši: „Jaz sem dr. X.“ „Jaz sem čevljar X.“ „Jaz sem gospa učiteljica X.“ itd. Pravijo si samo „Gospod Meden“, „gospa Medenova“, popolnoma ne brine se zato ali se kdo bavi s tem ali onim duševnim poslom, dali je soprog dame slučajno svetnik ali ne.

Vidim gospoda svetnika, ki je dolgo koprneče čakal, da je dobil naslov pravega svetnika, kako razjarjeno vrže novine s pripombo: „Torej jaz nisem družabno višji kakor moj čevljar?“ Ne, gospod svetnik, ne milostiva, odločno ne, vedite, da ne. Izvršite svoje delo morda intenzivneje, sprejemate za to večjo plačo, imel ste priložnost duševno se bolj poglobiti, imate iz tega le sam dobiček. To je vaša zasebna zadeva. Vaš čevljar, ako se spozna na dreto in kvader, ako je dober družinski oče, je ravnotako važan član družbe, akoravno ga ne krasijo redovi in tituli.

Včasih je potreba biti revolucionarjem in to do pete do glave. A to je ravno v tem našem birokratičnem sistemu. Vi ki nakladate po ulicah pepel, nič se ne tlačite v ozadje. Bodite si svestni namena svojega dela. Vi milostive dame, ne dajte si servilno in ponižujoče poljubljati rok od vaših služkinj in elegantov. Vi kmetje, ko greste v urad štet vaše težko zaslužene davke, ne prožite tako hrbitov in treste se tako govoreč: „Ponižno jih prosim...“ vzravajte se možato in svobodnega državljana dostojno, poštenega človeka vredno, storite, kar storiti morate, zahtevajte, kar je vaše. Bodi vsakdo z nas fanatičnim apostolom teh misli, ne pripoznavajmo jih samo v teoriji, temveč jih proizvajajmo jih v življenju.

II.

Mnogo sveta sem prebredel, z mnogimi narodi občeval, ali nisem ga našel naroda, ki bi toliko dal na občevalno formalnost, kakor naši bratje preko Kolpe in Sotle. Človek bi napisal celo esej o hrvatskih titulih. Ne motim se ako trdim, da vsak stan ima avo- jega. Veleodlični, Veleodlični, veleučeni kar otreasjo ozračje, ako si v družbi hrvatskih inteligentov. Zdravnike in doktorje sploh se na Hrvatskem naziva z „veleučeni“ in „clarissime“. Ali vidim da sem propovednik v puščavi — ali vendar ne obupujem. Vidim jasno, da ta nezdravi življenjski naš narod nem življenju polaganu odumira, da se misel in beseda demokratična v življenje vteluje. Posebno naši sokolski krogi naj bi si to zapisali v srce. Tvrš se je trudil v svojem Sokolu že pred 40 leti da odstrani „stanovsko razvrstitev.“

Treba bi energično nastopiti. In jaz bi imel predlog, ki bi bil morda nemožni ljudem na rokah in nogah zvezanim, duševno pobabljenim, ki pa bo ipak morda veselo pozdravljen in dopolnjen. Nedavno me je zelo razveselilo, ko sem čital da se je v Logatcu zbralo par odločnih mož, ki ne bodo več klobukov enomali. Naši občinski sveti na pr. naj bi izdali sledeči razglas:

„Občinski svet v X. v prepričanju, da je družabno življenje prepolnjeno okostenelimi formami in razlikovanjem družabnih poklicov, poziva občane, da v svesti si svoje dostojnosti in važnosti svojega dela, se ravna v vzajemnem stiku po sledečih navodilih:

1. Občani se ogovarjajo občansko in demokratično edinole titulom „Gospod X“, „gospa“, „gospodična X.“ — brez vseh dodatkov, označujočih stroko poklica ali družabno stališče. Pričakuje se od zavednih občanov, da se ne dajo nadlegovati nepotrebnimi tituli, uznavajoč praznoto besed.

2. Občanke se pozivajo, da se medsebojno nazivajo in nazivati dajo edino le z imenom soproga, brez dodatkov adjunktova, očištalova itd.

3. Z adres naj se odpravijo smešni predikati: „Velerodni, veleodlični, velečislani, ter se nadomestijo edino le z „gospod, gospa, gospodična“. Podobno se pozivljajo vsa društva da odstranijo z naslovov in dopisov neopravičeno uljudnost kakor: „Slavni požarni brambi“ slavna čitalnica, in pišejo enostavno: „Čitalnica v Kanalu, ognjegas nemu društvu v Kobaridu itd.

4. Občinski svet v posebnem dopisu poziva svojega poslance, da se zavzame za odstranitev titulov: Slavno c. k. okrajno glavarstvo, veleislarni c. k. šolski svet in nadomestiti z navadno označbo pravičnega naslova. Niso to nepotrebnosti, to je samo do- slednost. Videli bi veliko zaslug naših po-

napredku hrepenečih organizacij, ako bi se jim posrečilo, spraviti to vprašanje v tir. Predlagal bi Cirilovi družbi, naj bi izdala lične odznake „narodnih demokratov“, ki bi prihranili človeku nepotrebno pojasnjevanje svojih načel, ki bi bili javnim priznanjem demokratične misli. Konečno i papir in zaviti, na katere bi se smelo pisati samo „gospod“ in nič več bi se tudi dobro prodali. — Odprimo okna!

Fran Krašovec.

Razne vesti.

Jubilej hrvatskega arheologa Bulića. — Ravnatelj splitskega starinarskega muzeja, mons. Franjo Bulić, nahaja se sedaj v Berolinu na mednarodnem kongresu zgodovinarjev. Ko se povrne, slavila se bo 25 letnica, odkar je ta zaslužni preiskovalec zgodovinskih spomenikov prišel z odkopavanjem v Solinu in odkar upravlja s tamšnjim muzejem.

Morskega psa, dolgega nad štiri metre so videli minolo sredo v reškem zalivu.

Eksplodizija v razstavi. Iz Londona javljajo: V angleško francoski razstavi je v petek eksplodiral zrakoplov nekega ameriškega zrakoplovca. Ubiti sta bili dve osebi, šest jih je bilo ranjenih.

Prebivalstvo Avstrije. Glasom statističnih podatkov je štela avstrijska državna polovica koncem leta 1907 — 27.725.649 duš.

Armanski patrijarh Ormanian. Iz Carigrada poročajo, da se nedavno odstavljani nezedinjeni armenski patrijarh Ormanian poda v Rim, kjer prestopi v katoliško cerkev.

Naslednik Wahrunda. „Tagespost“ je zvedela, da bo naslednikom profesorja Wahrunda imenovan profesorjem cerkvenega prava na inomoškem vseučilišču dr. Valter Hörmann pl. Hörbach.

Boj hrvatskih vseučiliščnikov. Iz Zagreba javljajo: Osrednji odbor vseučilišne mladine je izdal na kolege oklic, v katerem pravi, da hoče nadaljevati boj in ne prej odjenjati, dokler se ne ugotovi zahtevam in ne zadobi vseučilišne zadoščenja. Načina bojevanja ni možno še določiti, za to naj bodo kolegi pripravljeni, da pridejo začetkom oktobra na občni dijaški shod, na katerem se določi nadaljna taktika boja.

Katehetsk shod in tečaj v Spljetu. Dne 5. t. m. se je vršil v Spljetu katehetsk shod, ki se ga je udeležilo okoli 100 duhovnikov. O posameznih točkah so poročali razni vero- učitelji ter so bili sprejeti razni sklepi glede verskega pouka v šoli in glede položaja vero- učitelja. Dne 6. in 7. je bil katehetsk tečaj. K temu je prišlo mnogo gostov tudi iz Hr- vaške, Bosne in Hercegovine. Vrstila so se razna predavanja. Naglašalo se je tudi slo- go med duhovščino in učiteljstvom.

Zopet zarota na otoku Haiti. Z otoka Haiti javljajo, da je vlada odkrila novo zaroto proti državi. Aretiranih je bilo nad 200 oseb. Proglašeno je obsadno stanje.

Podpisani časti se naznaniti cenjenim odje- malcem in obče slavnemu občinstvu, da preseli

Novo tržaško črevljarnico

ki se nahaja sedaj

v ulici Giosuè Carducci št. 15

(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.

z dnem 24. avgusta t. l.

v imenovano ulico šte. 21

Ob tej priliki so na prodaj čevlji in platneni nizki čevlji po znižanih cenah.

Udani Josip Ursich fu Giorgio.

Valentin Zorzini

urur in dragotina

Trst, ulica Munda vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbor zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatanine in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju urnih zaklepnih.

Poplačanje in srebrnanje vsake kovine

potom pila ali ognja, in uredi.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante št. 1 (blizu slovenske knjižarne)

V. GJURIN, brivec.

NESTLÉ-jeva

mleke za otroke

Prisnana redilno sredstvo

za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolne na želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otroško drisko in bljuvanje, črevesni

katar. Knjižnica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Veliki kinematograf San Giusto

Plazza Giambattista Vico št. 4

(Predor Montuza)

Svetloba, mirnost, popolnost, eleganca, novost. Pro- stori nalašč zgrajeni. — Ventilacija. — Najbolji kinematograf v Trstu.

RAZPORED od 15. do 18. avgusta:

I. Del.

Maratonske dirke v Londonu 1908

Velezanimiva in aktualna projekcija, posneta

na licu mesta. —

II. Del.

VELIKA NOVITETA

REŠENA

Dramá strasti pod Ludvikom XV.

III. Del.

PASSE PERTOUT

Nedosegljiva komika.

Ob nedeljah matinee od 12. do 1. ure pop.

Ob delavnikih od 5. do 10.30

Ob praznikih od 2.30. 10.30

Ob sredah in sobotah matinee za učence od 3-5 pop.

LJUDSKE CENE:

Prvi prostori stot. 40.

Drugi prostori 20.

Dečki pod 10 letom plačajo polovico. — Vojaki v II. prostorih 10.

F. Pertot

urur I. vrste

Trst ul. Poste Nuove 9

Direktni dovoz štajerskih kokoši in jajc. Specijaliteta: Graške Poulards. Cene dogovorne. — Postrežba na dom. Ulica Campanile št. 15.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Zesa št. 46.

Zaloga:

Plazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRST — Ulica Stadion št. 19

z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste

DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN.

ANDREJ FURLAN, lastnik.

Tovarna cementnih cev in plošč, teracov, betona in artif. kamenja

ARISTIDE GUALCO — TRST

ulica S. Servolo št. 2.

Telefon 21-42.

Najboljši malinov

SIRUP

je sedaj oni lekarnarja

PICCOLI Ljubljani

c. i. kr. dvorn. zalagatelja in zala- telja njegove svetosti.

Prodaja se v Trstu v buteljkah

približno 1 kilogram

:: po Kron 1-80 ::

v mirodilnicah Brusadin, Cillia, ulica delle Poste; Rizzoli, ulica S. Michele; Zernitz, ulica Stadion. — Poštni zavoj K 5-30. V sodih od 10—100 kg po K 1-10 kg pošilja po poštne povzetju G. PICCOLI — Ljubljana.

Zaloga tu- in inczem. vin, špirta in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST

Via dell'Acque Str. 6. (nasproti Kofe Centrala).

Velik izbor francoskega šampanjca, peničih dezertnih talijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rumi, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Raz- pošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.

Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje, oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke, katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

GIOV. PELLIS, Trst

ulica San Antonio 9, nasproti kavarni

„STELLA POLARE“

Prodajalnica porcelana kamenine in kristalov.

Popolne servise za umivalnice. — Namizne servise za karo in čaj v bogati izbiri. — Raznovrstni kramni predmeti iz porcelana in lončevine, jako primerni za darove. — CENE JAKO ZMERNE.

Slovenska mizarnica v Tr-

stu Majcen Miloš v Trstu ulica Leo

št. 2 nam javlja, da ima zmiraj v

svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe

in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsa-

kovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod

M. MAJECEN naš narodni obrtnik, ga naj-

topleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Profesor Wahrmond je že napovedal, da bo v zimskem semestru predaval na nemškem vseučilišču v Pragi o kanoničnem premoženjskem in patronatnem pravu. Predaval pa bo le do božiča, nakar nastopi enoletni dopust, da napiše večje delo o kanoničnem procesu.

Kmetijski pouk uvedejo prihodnje leto poskusno v pruski vojski. Ta pouk je v Italiji že uveden in rodi dobre sadove.

150 orolov mladega hrastovega gozda je zgorelo blizu Vinkovcev na Hrvaškem.

Prvo vožnjo z avtomobilom je napravil naš cesar v sredo v Ljubljano. Spremljal je angleškega kralja, ki ga je prišel v Ljubljano obiskat, na sprejema v avtomobilu. — Doslej se še cesar Franc Jožef ni nikoli vozil v avtomobilu.

100 nadstropno poslopje. Ako bi zidanje visokih hiš v New Yorku tako hitro napredovalo, kakor sedaj, potem bodo v par letih imeli prvo stonadstropno poslopje. Tega namenjajo se namreč newyorški arhitekti, kajti minulo je sedaj komaj 21 let, odkar so v New Yorku zgradili prvo visoko hišo. Ta hiša še sedaj stoji in je visoka deset nadstropij. Dne 1. maja je bila dograjena 41 nadstropna Singerjeva hiša na Broadwayu, dočim bo 51 nadstropna hiša Metropolitan družbe v kratkem dogotovljena. Načrti za 62 nadstropno poslopje zavarovalne družbe Equitable, so že izdelani in vlezeni in kmalo bomo lahko poročali, da se v New Yorku gradi prva hiša, ki bo sto nadstropij visoka.

Sestnajst milijonov za newyorško policijo. Policijski komisar newyorški Bingham je poslal svoj proračun za leto 1909 glede stroškov za newyorško policijo. Bingham zahteva skupno 16,393,539 dolarjev, tri milijone več nego je imel v tem letu. Komisar tudi zahteva, da se mu dovoli vzeti v službo še 800 novih redarjev in 200 detektivov. Dalje namerava imenovati štiri nove poveljnike in zidati dve novi policijski poslopji. Newyorško redarstvo šteje sedaj 8100 mož, a sedaj se to število pomnoži za 1000 mož. A Bingham ne pozabja tudi samega sebe, kajti zahteva tudi povišanje svoje plače. Dosedaj je imel letne plače 7500 dolarjev, a od sedaj zahteva 15.000 dolarjev, kajti sicer da mu ni možno več vspešno delovati. Nadalje zahteva, da se tudi njegovim namestnikom poviša plača in sicer vsakemu 2000 dolarjev.

Prvi uspeh praške slovanke konferenca. Nemški listi priobčujejo pod tem naslovom brzojavko iz Petrograda, datirano z dne 11. t. m., ki se glasi tako-le: „Ministerstvo trgovine in prometa je dovolilo za avstrijske Slované brezplačne vozne listke za vožnjo po ruskih železniških progah, ako ima to potovanje zgolj cilj se seznaniti z ruskimi znamenitostmi“.

Emancipacija Turkini je zadnja leta zelo napredovala. V oči pada že zunanja sprememba v noši, ako se primerja z našo pred 15 in 20 leti. Jašmak, ki je sicer moral strogo zakrivati obraz mohamedanke pred pogledom moških, se polagoma opušta. Večina Turkini se dandanes spreheja po carigradskih ulicah popolnoma odkritih ter včasih popolnoma izvajajo koketirajo in dopuščajo celo kristijanom, da se divijo njihovu obrazu. V manj ekstremnih slučajih pa je jašmak tako prozoren, da se dobro vidi barva las, konture lica in bliskanje oči. Tudi frendža (krilo), ki je bila nekdanj tako široka, da so se oblike telesa popolnoma zakrile, je danes prirojena skoraj popolnoma po evropski noši s pasom. Po koranskih predpisih se mohamedanke ne smejo družiti niti s svojimi najbližjimi moškimi sorodniki. Toda dandanes ni nič redkega, da se vozi lepa muhamedanka po Bosporu v čolnu z gospodičem, ki ji ni sorodnik niti evnuh.

Koliko bi trebala Nemčija denarja za prihodnjo vojno? Na to vprašanje odgovarja v „Magd. Zeitung-u“ general Blum: „V slučaju vojne mora Nemčija staviti pod orožje 2.500.000 ljudi, ki bi v enem letu stali okroglo 5700 milijonov mark. Ali to je samo neposredni vojni strošek. Za nabavo vojnega materiala, za pokojnine in odškodnine po vojni ter za vzdrževanje in miloščno vdovam in sirotam ubitih vojakov bi morala Nemčija izdati 7200 milijonov mark. Gospod Blum je gotovo računal, da Nemčija brezpogojno zmaga, ker ni računal eventualno odškodnino sovražnikom.“

Karbolinej je najboljši sredstvo za ohranjenje lesa. Voz, plug, brano, čebelnjak, leseni plot se izplaša natreči s karbolinejem pred uporabo. Karbolinej brani les pred trohno, pa tudi pred drevesno gobo, tudi je dobro sredstvo za razkuženje hleva. Na 5—6 kvadratnih metrov lesa se porabi 1 kg. karbolineja, zato pa tudi drži tak les 3—4 krat dalj kot tak, ki ni namočen v karbolineju.

MALI OGLASI: se računajo po 3 stot. besedo; mastno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj.

Kobal Anton TRST, ulica Giuliani št. 27. Trgovina jestvin, sveže blago cene zmerno. 81.

Jesih (ocet) najboljši vrste zaloga tržiška tovarna jesih Maksimilijan Dama. Trst, ulica Antonio Gucia št. 11.

Hiša na prodaj z 5 prostori in 600 kvadratov zemlje. — Sv. van, Vrde, ulica Scoglio 218. 1183

Gospodična išče mesto blagajničarke ali prodajalnice. Ista je v tej stroki vrlo sposobna. Govori hrvaški, slovenski in nemški. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1213

Kot blagajničarka v kavarni želi vstopiti gospodična. — Naslov v Inser. oddelku Edinosti. 1214

Vrtnarica ki je izvršila slovensko in nemško solo v Gorici, išče mesto v tržaški okolici ali v mestu. Sprejme tudi dobro slovensko družino kot odgojiteljico otrok. Ponudbe pod „Vrtnarica“, Poste restante, Gorica. 1212

Svoji k svojim! Prevzame se prevažanje pohištva (mobili) od hiše do hiše po nizki ceni. — Naročbe: Matija Vižentin, ulica Madonna št. 1. — Tobakarna. 1210

Soba se odda v najem, 12 kron mesečno. Via delle Poste št. 10, III. nad. 1211

Kupim zemljišče za zidanje male hiše pri sv. Ivanu. Zglasiti se je pri Edinosti. 84

Hišica prazna, 4 prostori z vrtičem, daje se v najem. Barkovlje, Boved 35. 72

Drugi skladiščnik se išče za skladišče olja; javijo naj se le vojašine prosti, ki znajo tudi italijanski in nemški pod „Zanesljiv“ na upravo „Edinosti“. 1208

Gostilna „Pri lipi“ v Bazovici išče gostilničarja, ali v najem ali pa od litra. Zahteva se znanje slovenskega in italijanskega in po možnosti tudi nemškega jezika. Obrniti se na lastnika. 1209

Deček 16—17 let star, se išče za obiskovati trgovce (kakor piast). Pismene ponudbe v poštni predalec št. 306. 1197

Sprejme se mladeniča 17—20 let za zalogo oglja. Kje? pove Inse-ratni oddelek Edinosti. 1200

Krčma z dekretom je na prodaj pod dobrimi pogoji. Zglasiti se je BABINI Caffè Moncenisio. 1203

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Zaloga vina istrskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1038

Prodajo se obleke za moške in dečke. Plačilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zaloga tu- in inozemskega blaga in vseh premetov spadajočih v krojaško obrt.
— **ODLIKOVAN DNE 5. APRILA 1906.** —
na XXVII. mednarodni razstavi v Parizu s častno diplomom. častnim križcem in zlato kolajno in na II. mednarodni razstavi v Bruxelles-u z največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.
Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom
Z odličnim spoštovanjem
AUGUST ŠTULAR.
Trst, via delle Poste 12. I. nds.
(nasproti Smolarsove papirnice.

Stenic ni več!

po uporabi novega izdelka „DESTRUCTOR“
odlikovanega z diplomom **velike nagrade** na zadnji mednarodni razstavi v Rimu.
„DESTRUCTOR“ deluje takoj. Pokonča jajčka vsake golazni in ne dopusti, da se zopet zakotijo. Očisti glavo vsake nesnage. — „DESTRUCTOR“ je za vsako družino neobhodno potreben. Ne pomaže, ne razjeda, ni strupen, ampak higijeničen. — Na tisoče pisem dokazuje njegovo izbornost. — „DESTRUCTOR“ zaloga
Giuseppe Nuzzi & Co. - Cervignano
Steklenice po K 4-20, 2-30 in 1-50.
Preprodajalcem popust. Na prodaj po vseh mirodilnicah.
Iščejo se povsod zastopniki.

„Gospodarsko društvo v Škednju“

— vknjižena zadruga z neomejeno zavezo v Škednju št. 330 —
(lastna hiša) TELEFON št. 21-26
Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po
4 1/2 %
Rentni davek od vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojilo daja na obroke, vknjižbo, na menice in na zastave po 6%.
Uradne ure od 6.—9. popoldne in ob nedeljah in praznikih od 3.—5. popoldne. — Izplačuje se ob uradnih urah.

HUGO SCHMIDT

bogato založena prodajalnica
manifakturnega blaga
— in drobnih predmetov —
ulica Rojano št. 2 (hiša Tuzzi)
.. **VELIKA IZBERA** ..
perila, srajc, ovratnikov, ovratnic in nogavic
po najmernejših cenah.

Proda se krčma (v okolici) z vrtom, dvoranami, kuhinjo, kletjo. Odda se dekret K 6.400. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1190

Tvrda Ivan Simitz Barriera 32 s filijalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalata drobnih predmetov za krojače. 1349

Proda se gostilna s povsem mebliranim stanovanjem, blizu morja. Kavarna „Moncenisio“ — Babini. 1191

V Ljubljani išče se stanovanje z dvema sobama, in kuhinjo, za soproga z gospo. Ponudbe s ceno, na Fanny Savinec, Hotel Evropa, Trst. 1192

V Ljubljani išče se prodajalnica s stelažami. Ponudbe s ceno najemnine na Fanny Savinec, Hotel Evropa, Trst. (1193)

24. a gusta se da v najem lepo zračno stanovanje, obstoječe iz 4 sob, kuhinje in vrta. Via Scoglio, Vila Risorta. (1178)

Učenec ali učenka se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Zahteva se pri merne šolske izobrazbe. — Sprejme se tudi spreten trg. pomočnik v službo. Več o tem pove Aug. Dolenc v Ajdovščini. 1195

11 novembra oddam stanovanje, hlev za 3 konje in kos vrta. — K. amušič, Sv. Ivan. 1164

Proda se hiša z vrtom. V hiši je gostilna in žganjarna, katero se tudi prodaja s patentom vred. Ponudbe na Frana Čebule, Orlek h. št. 38, pošta Sežana. 1086

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino po zmernih cenah, naj se obrne do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1163

Zaloga oglja se prodaja radi nenadnega od-potovanja. Naslov pove Inse-ratni oddelek Edinosti. 1182

Aleksander Pann Tapeolar, Trst ulica Chiozza št. 5. Sprejema vsakovrstno tapetarsko delo. Delo fino in trpežno. Cene zmerno. 1167

Josip Stofa mizarški mojster. Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizarška dela. 38

Esposito & Bassa nasledniki Jakob Klemenc — Trst ulica San Antonio I. Trgovina manifakturnega blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

KOLESA

Helical Premier

Prve znamke
od K 170 naprej.
Pnevmatiki po K 6.— in pnevmatična črva od K 5.— naprej.

Vsakovrstne potreb-sčine in šivalni stroji po najnižjih cenah.

Riccardo Sanzin
Trst, ulica delle Poste 6, Trst

DANIELE PILLIN
TRST - ulica Acquedotto 94
TELEFON 241.
Velika zaloga gašenega in živega apna.
Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

A. SEMULIČ

Bogata izbira pohištva in tapecirar delalnica.
Trst, trg Belvedere št. 3

Giulio Reddersen

TRST, ulica Giosue Carducci št. 23
TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Moderci, umetne roke in noge, berglje, kilni pasi, elastični pasi in nogovice, elektoterapevtske priprave, aparati za inhalacije.
SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdrav-ljenje. Potrebščine iz gumi in neprodilnega blaga.

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venter v Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki koli-kosti po 64 stotink liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 1'60 liter

prodaja **Angelo Nichetto**

lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijemem trgu št. 6. — TELEFON št. 963.

Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav, (po dogovornih cenah) elegantno plesno dvorano in kegljišče.

Veliki obrtnijski zavod

Giovanni Cosovel

TRST, ulica Ghiozza št. 32.

izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah da se ni bati konkurence.

Usaka ekonomična družina

nakupi **VERMOUTH**

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajcarjev.

Nepremenjeni tip. — Znamka neprekosljiva

Umetni

fotografični atelje

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (pritliče)
TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST
Povečanje vsakater fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

500 kron ..

nagrade dobi oni, ki dokaže, da ni pristno istrsko vino, katero se prodaja v zalogi Scala Belvedere št. 2, tik ulice Giovanni Boccaccio po 56 stot.; za dom po 48 stotink.